

David Harvey: Επαναδιεκδικώντας την πόλη από τη Ροζάβα ως τη Βαλτιμόρη

Του Sardar Saadi (μετάφραση: Όλγα Κυτέα)

Σε αυτή τη συνέντευξη με το ROAR, ο μαρξιστής γεωγράφος μιλάει για τη Ροζάβα, τη Βαλτιμόρη και τη ζωή στην πόλη σαν ένα πεδίο της σύγχρονης ταξικής πάλης.

Ο David Harvey είναι διακεκριμένος Καθηγητής της Ανθρωπολογίας και Γεωγραφίας στο Graduate Center of the City University of New York (CUNY). Επισκέφθηκε την περιοχή του Diyarbakir και συμμετείχε στο πάνελ της 1ης γιορτής βιβλίου στο Άμεντ, με το καινούριο του βιβλίο «17 αντιφάσεις και το τέλος του καπιταλισμού». Ο συνεργάτης του ROAR συναντήθηκε μαζί του για μια συνέντευξη.

Sardar Saadi: Καθηγητή Χάρβευ, καλώς ήρθατε στο Κουρδιστάν! Σας ευχαριστώ πολύ που δεχτήκατε να δώσετε αυτή τη συνέντευξη για το περιοδικό ROAR. Ήταν πολύ δύσκολο να κανονίσουμε αυτή τη συνέντευξη. Έχετε πολύ φορτωμένο πρόγραμμα. Θα θέλατε να μοιραστείτε με τους αναγνώστες μας τι σας φέρνει στο Κουρδιστάν; Είναι αλήθεια ότι έχετε επισκεφθεί και το Κομπάνι;

David Harvey: Αυτή είναι η τρίτη φορά που επισκέπτομαι αυτό το κομμάτι της Τουρκίας και έχω στενές σχέσεις με κάποιους καθηγητές που διδάσκουν στο Πανεπιστήμιο της Μάρντιν. Η Μάρντιν είναι ένα πολύ όμορφο μέρος για να επισκεφθείς, οπότε βρήκα ένα τρόπο να συνδυάσω διακοπές με κάποια δουλειά. Όμως είμαι εδώ και για τη γενικότερη κατάσταση που επικρατεί στην Τουρκία και συγκεκριμένα στη Ροζάβα. Το Συριακό κομμάτι είναι συναρπαστικό αλλά ταυτόχρονα και φρικιαστικό. Οπότε μου έχει κεντρίσει το ενδιαφέρον το τελευταίο διάστημα. Προσπαθούσα να προσεγγίσω και το Κομπάνι αλλά η τουρκική κυβέρνηση έχει κλείσει τα σύνορα.

Όπως γνωρίζετε, η Τουρκική κυβέρνηση και η Κουρδική περιοχή του Ιράκ έχουν επιβάλλει ένα συνεχές εμπάργκο στη Ροζάβα. Πώς το συνδέετε αυτό με όσα συμβαίνουν τώρα στη Ροζάβα;

Μπορώ μόνο να υποθέσω πως κανείς δε θέλει οτιδήποτε γίνεται εκεί να πάρει διεθνή προβολή και να επιτύχει. Είναι απλά μια εικασία μου, αλλά και η πιο προφανής.

Υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες για την ανοικοδόμηση του Κομπάνι. Οι εναέριες επιθέσεις και οι βομβαρδισμοί έχουν καταστρέψει σχεδόν ολοκληρωτικά την πόλη. Ποια είναι η οπτική σας για τον επανασχεδιασμό του Κομπάνι και για τις προοπτικές/πιθανότητες δημιουργίας αντικαπιταλιστικών εναλλακτικών στην περιοχή;

Είδα την περιοχή από δεδομένα δορυφόρου και ξεκάθαρα το Κομπάνι είναι 80 τοις εκατό κατεστραμμένο. Η ανοικοδόμηση θα οργανωθεί με γνώμονα τα εναπομείναντα κτίρια και τις ανάγκες των ανθρώπων που θα επιστρέψουν στο Κομπάνι. Αυτό προσφέρει ένα εύρος ευκαιριών για να σκεφτούμε εναλλακτικούς τρόπους δημιουργίας μιας πόλης. Μια από τις μεγάλες δυσκολίες πιστεύω, είναι να αντιμετωπιστεί το υπάρχον σύστημα ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων στο βαθμό που ο υπάρχον πληθυσμός θα επανεγκατασταθεί.

Πιθανώς να θέλουν να οικοδομήσουν νέα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σύμφωνα με το προυπάρχον μοντέλο, οπότε θα επιστρέψουν στην παλιού τύπου αστικοποίηση, και αυτό

είναι που μάλλον θα συμβεί, οπότε σε αυτή την περίπτωση το ερώτημα είναι από πού θα έρθουν οι πόροι.

Ακόμα πιστεύω ότι υπάρχει η ευκαιρία να εξερευνήσουμε αντικαπιταλιστικές εναλλακτικές. Κατά πόσο αυτή η ευκαιρία έχει αξιοποιηθεί, δεν το ξέρω. Αλλά στο βαθμό που η κουρδική σκέψη έχει επηρεαστεί από κάποιον σαν τον Murray Bookchin, πιστεύω πως υπάρχει μια πιθανότητα να εξερευνήσουν κάτι διαφορετικό. Μου είπαν ότι στη Ροζάβα υπάρχουν κυβερνητικά σχήματα βασισμένα στις συνελεύσεις, αλλά δεν έχω δει κάτι τέτοιο ακόμα. Ανησυχώ λίγο ξέρεις γιατί η αριστερά μερικές φορές έχει αυτό τον ρομαντισμό. Οι Ζαπατίστας είπαν 'επανάσταση' και όλοι έγιναν ρομαντικοί με αυτό που έκαναν.

Εγώ πράγματι έκανα μια σύγκριση μεταξύ της επανάστασης των Ζαπατίστας και τη Ροζάβα. Αναρωτήθηκα αν η Ροζάβα μετατρέπεται στη Τσιάπας της Μέσης Ανατολής. Πιστεύετε πως υπάρχει κάποια ομοιότητα μεταξύ αυτών των δύο αγώνων;

Όχι τόσο ομοιότητα- με την έννοια ότι οι Ζαπατίστας ήταν οργανωμένοι, πήραν τον έλεγχο της περιοχής τους και κατάφεραν να την προστατέψουν με ένα συγκεκριμένο τρόπο και σε ένα συγκεκριμένο χρόνο. Δεν καταστράφηκαν από τον πόλεμο. Δεν είχαν πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι στη Ροζάβα. Είχαν όμως δημιουργήσει ήδη μια κοινοτική δομή, οπότε υπήρχε μια μορφή εξουσίας. Δε χρειαζόταν να δημιουργήσουν τα πάντα από το μηδέν. Οπότε πιστεύω υπάρχουν πολλές διαφορές.

Η ομοιότητα βρίσκεται στο ρομαντισμό που έχουν ορισμένοι στην αριστερά στην Ευρώπη και στη Βόρεια Αμερική που λένε «Α, αυτό είναι το μέρος, επιτέλους!». Και πάντα τους απαντάω ότι το μέρος που θα έπρεπε να κατασκευάζουμε τον επαναστατικό σοσιαλισμό είναι στην Αμερική, χωρίς να ελπίζω ότι η Τσιάπας ή η Βόρεια Συρία θα μας σώσουν από τον καπιταλισμό[Γελάει]. Δεν πρόκειται να συμβεί.

Πώς πιστεύετε ότι το κίνημα διεθνούς αλληλεγγύης στη Ροζάβα μπορεί να είναι αποτελεσματικό;

Υπάρχουν ορισμένα βασικά θέματα θα έλεγα. Ανεξάρτητα από το τι συμβαίνει εκεί, πιστεύω ότι η χειραφέτηση του Κούρδικου λαού, στο βαθμό που υπάρχουν κάποια στοιχεία πολιτικής ανεξαρτησίας, είναι άξια υποστήριξης. Εγώ προσωπικά χαίρομαι που τη στηρίζω. Στο βαθμό που οι κοινωνίες αυτές πειραματίζονται με νέες μορφές εξουσίας και θέλουν να δοκιμάσουν νέες μορφές αστικής ανάπτυξης, πιστεύω θα με ενδιέφερε πολύ να συζητήσω μαζί τους. Χαίρομαι που σκέφτονται να κάνουν κάτι διαφορετικό και όσο μπορώ να βοηθήσω ή να κινητοποιήσω περαιτέρω βοήθεια, θα ήθελα να μπορέσω να το κάνω.

Βέβαια βλέπουμε ότι υπάρχουν εμπόδια στο εγχείρημα αυτό και πρέπει να βρούμε τρόπους να τα παρακάμψουμε. Για παράδειγμα, υπάρχει μια εναλλακτική ομάδα ανθρώπων στην Ευρώπη και στη Βόρεια Αμερική που προσπαθούν να επανασχεδιάσουν τον αστικό ιστό της Γάζα. Πιστεύω πως εφόσον μπορέσουν να κάνουν κάτι εκεί, σίγουρα θα κινητοποιούνταν για να κάνουν κάτι αντίστοιχο στη Ροζάβα.

Μπορούν να δημιουργηθούν πολλές δυνατότητες εκεί. Αλλά μιλώντας προσωπικά, θα ήθελα να είμαι προσεκτικός και να μην πω ότι όλα είναι υπέροχα και ιδανικά. Προτιμώ να λέω ότι τα πράγματα πηγαίνουν προς μια ενδιαφέρουσα κατεύθυνση, άξια των συζητήσεων και της υποστήριξής μας και ότι θα πρέπει να βάλουμε τα δυνατά μας να στηρίξουμε οποιαδήποτε λύση βρει ο λαός του Κουρδιστάν.

Αναφέρατε σε μια συνέντευξη με το Firat News Agency κατά τη διάρκεια ενός συνεδρίου στο Αμβούργο ότι η Μέση Ανατολή είναι μια περιοχή που καταρρέει. Όμως η Ροζάβα ανθίζει σαν μια εναλλακτική σε αυτό το χαοτικό περιβάλλον, δε νομίζετε;

Αυτό που συμβαίνει σε αυτή την περιοχή είναι ένα κρίσιμο γεωπολιτικά σε παγκόσμιο επίπεδο. Η κατάσταση στη Μέση Ανατολή είναι πολύ μπερδεμένη αυτή τη στιγμή. Όλοι διεκδικούν ένα κομμάτι από την πίτα: οι Ρώσοι, οι Κινέζοι, οι Αμερικάνοι, οι Ευρωπαίοι. Είναι μια ζώνη συγκρούσεων εδώ και αρκετό καιρό. Θέλω να πω, κοίτα τι συμβαίνει στη Συρία- και πριν υπήρχε ο εμφύλιος στο Λίβανο, η κατάσταση στο Ιράκ, και τώρα όσα συμβαίνουν στην Υεμένη, στην Αίγυπτο και πάει λέγοντας. Είναι μια πολύ ασταθής γεωλογική ζώνη που παίζει σημαντικό ρόλο στην επίσης ασταθή διαμόρφωση της παγκόσμιας γεωπολιτικής, προξενώντας καταστροφές στους ντόπιους πληθυσμούς.

Όπως όμως συμβαίνει συχνά, μέσα από μια καταστροφή δημιουργείται κάτι καινούριο. Αυτό το καινούριο μπορεί να είναι κάτι πολύ σημαντικό. Ο λόγος που μια καταστροφή παράγει κάτι νέο είναι ότι το τυπικό κατασκεύασμα της δύναμης της μπουρζουαζίας εξαφανίζεται και οι τάξεις που βρίσκονται στην εξουσία είναι ανίκανες να εξουσιάσουν. Αυτό δημιουργεί μια κατάσταση όπου οι λαοί μπορούν να πάρουν οι ίδιοι την εξουσία έξω από τις παραδοσιακές δομές και μορφές δύναμης. Επομένως θα δούμε δυνατότητες να ανακύπτουν όχι μόνο στη Ροζάβα αλλά και αλλού. Κάποιες από αυτές βέβαια δε θα είναι θετικές, όπως το ISIS. Άρα δε λέω ότι όλες θα έχουν τη σωστή κατεύθυνση. Είναι ένα πεδίο ευκαιριών αλλά και καταστροφών.

Θα ήθελα να ανοίξω ένα άλλο θέμα σε αυτή τη συζήτηση, σχετικό με τις πόλεις — κάτι για το οποίο έχετε γράψει αρκετά. Περίπου στην τελευταία δεκαετία, γίναμε μάρτυρες της αυξανόμενης σημασίας των πόλεων στην κουρδική πολιτική σκηνή. Στο Ντιάρμπακιρ, όπου βρισκόμαστε τώρα, η φιλο-κουρδική δημοτική διοίκηση, ακολουθώντας τον πολιτικό σχεδιασμό της, παρεμβαίνει στην κοινωνικοοικονομική και πολιτική ζωή της πόλης, ενώ παράλληλα επανοικειοποιείται αστικούς χώρους. Επιπλέον, για πρώτη φορά, η αντίσταση στο Κομπάνι είναι η αντίσταση μιας πόλης — σε αντίθεση με προηγούμενες εξεγέρσεις στην ιστορία του κουρδικού κινήματος που παραδοσιακά αφορούσαν περισσότερο μια φυλή, ένα παραδοσιακό ηγέτη, ή ένα εθνικιστικό πολιτικό κόμμα που οδηγούσε την αντίσταση.

Αναρωτιέμαι αν μπορούμε να συνδέσουμε την αντίσταση στο Κομπάνι ή το παράδειγμα του τοπικού κινήματος σε επίπεδο διοίκησης) στο Ντιάρμπακιρ και σε άλλες κουρδικές πόλεις της Τουρκίας με το ευρύτερο παγκόσμιο κίνημα που έχουμε δει τα τελευταία χρόνια σε μέρη όπως η πλατεία Ταχρίρ στο Κάιρο, το κίνημα Occupy που ξεκίνησε στη Νέα Υόρκη, οι διαδηλώσεις για το Gezi στην Κωνσταντινούπολη, ή πιο πρόσφατα, οι ταραχές στη Βαλτιμόρη. Βλέπετε κάποια σύνδεση μεταξύ αυτών των αναδυόμενων κινήματων πόλης;

Λοιπόν, ναι, ο κόσμος συρρέει στις πόλεις και ολοένα βλέπουμε δυσaréσκεια να αναδύεται σχετικά με την ποιότητα ζωής εκεί. Έτσι, μπορείτε να δείτε αυτή τη δυσaréσκεια να δημιουργεί εξεγέρσεις σε ορισμένες περιπτώσεις, ή μαζικές διαδηλώσεις όπως στο Gezi και όσα ακολούθησαν στη Βραζιλία. Υπάρχει στην πραγματικότητα μια μακρά παράδοση των αστικών εξεγέρσεων - η Κομμούνα του Παρισιού το 1871 και άλλες περιπτώσεις πολύ πριν από αυτή - αλλά νομίζω ότι το αστικό ζήτημα γίνεται στην πραγματικότητα ένα κεντρικό ζήτημα σήμερα, και τα χαρακτηριστικά της αστικής ζωής έρχονται στο προσκήνιο του γιατί γίνονται οι σύγχρονες διαμαρτυρίες.

Αλλά την ίδια στιγμή, όλο και περισσότερο, βλέπουμε πολιτικές διαμαρτυρίες να εσωτερικεύονται μέσα στις πόλεις. Αυτό που αρχίζουμε να βλέπουμε, με τις Ισραηλινές Αμυντικές Δυνάμεις να αντιμετωπίζουν τους Παλαιστινίους στη Ραμάλα, είναι ότι δεν πρόκειται πλέον για σύγκρουση κράτους με κράτος- πρόκειται για την προσπάθεια ενός κράτους να ελέγξει τον πληθυσμό των πόλεων. Αυτό το είδαμε ακόμα και στις ΗΠΑ, σε ένα μέρος όπως στο Φέργκιουσον, όπου η εκεί διαμαρτυρία αντιμετωπίστηκε από ένοπλες δυνάμεις. Και στη Βαλτιμόρη, επίσης. Έτσι, νομίζω αυξανόμενα, θα βλέπουμε αυτού του είδους χαμηλής κλίμακας εξεγέρσεις να διαδραματίζονται μεταξύ των πληθυσμών και τον κρατικό μηχανισμό να απομονώνεται από τους ανθρώπους που υποτίθεται ότι υπηρετεί, καθώς θα γίνεται μέρος των διοικητικών μηχανισμών του κεφαλαίου που καταστέλλουν τα κινήματα αυτά.

Έτσι, βλέπουμε αυτές τις αποσπασματικές αναδυόμενες εξεγέρσεις σε όλο τον κόσμο: στο Μπουένος Άιρες, στη Βολιβία, στη Βραζιλία κλπ. Η Λατινική Αμερική είναι γεμάτη από τέτοια παραδείγματα. Αλλά ακόμα και στην Ευρώπη έχουμε δει μεγάλες αστικές εξεγέρσεις: στο Λονδίνο, τη Στοκχόλμη, το Παρίσι, και ούτω καθεξής. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να σκεφτούμε νέες μορφές πολιτικής, το οποίο είναι και η ουσία του αντικαπιταλισμού. Δυστυχώς, η παραδοσιακή αριστερά εξακολουθεί να επικεντρώνεται αυστηρά στους εργαζόμενους και στους χώρους εργασίας, ενώ τώρα είναι οι πολιτικές της καθημερινής ζωής που έχουν πραγματικά σημασία.

Η αριστερά είναι μερικές φορές πολύ συντηρητική σε σχέση με το τι νομίζει ότι είναι σημαντικό. Ο Μαρξ και ο Ένγκελς είχαν ένα όραμα που αφορούσε ένα συγκεκριμένο είδος προλεταριάτου. Λοιπόν, αυτό το προλεταριάτο έχει εξαφανιστεί σε πολλά μέρη του κόσμου, ακόμη και αν έχει επανεμφανιστεί σε μέρη όπως η Κίνα και το Μεξικό κάτω από διαφορετικές συνθήκες. Έτσι γενικά, η αριστερά πρέπει να είναι πολύ πιο ευέλικτη στην προσέγγισή της στα αντικαπιταλιστικά κινήματα που αναδύονται μέσα και γύρω από το ζήτημα της αστικής ζωής, τα οποία έχουμε δει στις εξεγέρσεις στη Βαλτιμόρη και στην πλατεία Ταχρίρ και ούτω καθεξής. Χωρίς να εννοώ ότι είναι όλα τα ίδια - γιατί δεν είναι - αλλά είναι σαφές ότι υπάρχει κάποιος παραλληλισμός μεταξύ αυτών των κινήματων.

Ποιες πιστεύετε ότι μπορεί να είναι οι πιθανές εκφάνσεις αυτού που συνέβη σε ένα μέρος όπως η Βαλτιμόρη, για το παγκόσμιο κίνημα ενάντια στον καπιταλισμό; Πρόκειται απλώς για στιγμιαίες διαμαρτυρίες σε συγκεκριμένες χωροχρονικές συνθήκες, ή μπορούν να θεωρηθούν ενδείξεις ύπαρξης ενός θεμελιώδους λάθους στο υπάρχον σύστημα;

Μία από τις μεγαλύτερες δυσκολίες, πολιτικά μιλώντας, είναι να κάνουμε τους ανθρώπους να δουν τη φύση του συστήματος στο οποίο ζουν. Το σύστημα είναι πολύ εκλεπτυσμένο στο να συγκαλύπτει τι κάνει και πώς το κάνει. Ένα από τα καθήκοντα των μαρξιστών και των κριτικών θεωρητικών είναι να προσπαθήσουν να το αποκαλύψουν, αλλά αυτό μπορείς να δεις να συμβαίνει και ενστικτωδώς πολλές φορές. Πάρτε για παράδειγμα το κίνημα των αγανακτισμένων: κάτι συμβαίνει στην Ισπανία, στη συνέχεια ξαφνικά συμβαίνει στην Ελλάδα - και στη συνέχεια συμβαίνει και αλλού. Όπως και το κίνημα Occupy: ξαφνικά βλέπουμε καταλήψεις παντού. Επομένως υπάρχει μια σύνδεση εδώ.

Ένα μεμονωμένο γεγονός, όπως η Βαλτιμόρη δε λέει τίποτα από μόνο του. Αυτό που μπορεί να αναδείξει, όταν το δεις μαζί με το Ferguson και μερικά από αντίστοιχα παραδείγματα που βρίσκονται σε εξέλιξη, είναι ότι μεγάλοι πληθυσμοί έχουν αντιμετωπιστεί ως αναλώσιμα ανθρώπινα όντα. Αυτό συμβαίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως και αλλού. Έτσι, οι άνθρωποι αρχίζουν ξαφνικά να βλέπουν ότι αυτό είναι ένα συστημικό πρόβλημα.

Επομένως ένα από τα πράγματα που πρέπει να κάνουμε είναι να δίνουμε έμφαση στη συστημική φύση αυτού του είδους των γεγονότων, δείχνοντας ότι το πρόβλημα έγκειται εντός του συστήματος.

Ζούσα στη Βαλτιμόρη για πολλά χρόνια - και ό,τι συμβαίνει εκεί τώρα είναι στην πραγματικότητα μια επανάληψη των όσων συνάντησα το 1969, ένα χρόνο αφότου μεγάλο μέρος του τόπου κάηκε. Πήγαμε από το 1968 στο 2015, και τα πράγματα είναι ακόμα τα ίδια! Μάλλον σκέφτεται κανείς «Μα τι είναι αυτό που διατηρεί την ίδια κατάσταση»; Παρ'όλες τις υποσχέσεις εκείνων που ισχυρίστηκαν ότι επέλυαν την κατάσταση στη δεκαετία του '70, ή εκείνων που ισχυρίζονται ότι την επιλύουν σήμερα, κάτι τέτοιο δε συμβαίνει - απλά δε συμβαίνει. Στην πραγματικότητα, μεγάλο κομμάτι χειροτερεύει.

Η Βαλτιμόρη είναι ενδιαφέρουσα, όχι μόνο λόγω των όσων συνέβησαν στις φτωχές περιοχές. Η υπόλοιπη πόλη έχει στην πραγματικότητα γίνει εξαιρετικά εύπορη και εξευγενισμένη- με αποτέλεσμα να έχει χωριστεί ουσιαστικά σε δύο πόλεις. Υπήρχαν πάντα δύο πόλεις, αλλά τώρα υπάρχουν δύο πόλεις με πολύ μεγαλύτερο χάσμα μεταξύ τους, και όλοι βλέπουν τη διαφορά. Διάβασα μια συνέντευξη από κάποιον στην πλατεία Ταχρίρ, και ένα από τα πράγματα που είπε ήταν ότι ενώ δε ζούσαν ποτέ υπό ιδιαίτερα καλές (οικονομικά) συνθήκες, κάποιιοι άνθρωποι είχαν γίνει τρομακτικά πλούσιοι. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν γιατί αυτοί οι άνθρωποι είχαν αποκτήσει τόσο πλούτο, ενώ οι υπόλοιποι όδευαν προς τα κάτω ή απλά έμεναν στο ίδιο επίπεδο. Και η οργή για αυτήν την διαφορά είναι που τους έστρεψε εναντίον του συστήματος. Αυτό είναι αλήθεια και στη Βαλτιμόρη: «το μέρος της πόλη που τους ανήκει είναι μια χαρά, ενώ το δικό μου βρίσκεται σε κατακόρυφη πτώση».

Αυτό ισχύει για τις περισσότερες πόλεις. Κοιτάς γύρω σου και το βλέπεις στην Κωνσταντινούπολη, και το βλέπεις παντού. Τι κάνει η κυβέρνηση γι' αυτό; Λοιπόν, διώχνει τους ανθρώπους έξω από τις εμπομαζόμενες υποβαθμισμένες περιοχές τους, επειδή καταλαμβάνουν εδάφη μεγάλης αξίας, που θα μπορούσε να δώσει σε κατασκευαστές οι οποίοι στη συνέχεια θα χτίσουν εμπορικά κέντρα και γραφεία - και οι άνθρωποι λένε «αυτό δεν είναι δίκαιο»! Έτσι φτάνεις στο σημείο όπου οι άνθρωποι αρχίζουν να ασκούν το δικαίωμά τους στην πόλη, δηλαδή να την χρησιμοποιούν για τους δικούς τους σκοπούς.

Θέλουμε να ασκήσουμε τα δικαιώματά μας στην πόλη με τον προσωπικό τρόπο μας, που είναι ριζικά διαφορετικός από εκείνον του κεφαλαίου. Θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα διαφορετικό είδος πόλης. Πώς θα το κάνουμε αυτό; Μπορούμε να το κάνουμε; Αυτά είναι δύσκολα ερωτήματα. Όταν οι άνθρωποι αποκτούν αυτή την απαίτηση, ένα καινούριο ερώτημα ανακύπτει: μπορεί αυτό να γίνει στο πλαίσιο της υφιστάμενης δομής ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων; Υπάρχει η πεποίθηση στις Ηνωμένες Πολιτείες ότι η ιδιωτική περιουσία και ιδιοκτησία γης δεν συνιστούν πρόβλημα. Μέρος της λύσης, υποθέτω, είναι οι άνθρωποι να αρχίσουν να συνειδητοποιούν ότι αυτό είναι μέρος του προβλήματος. Στη συνέχεια, θα αρχίσει να γίνεται αντιληπτό ότι πρέπει να καταλήξουμε σε μια εναλλακτική δομή των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, που δε θα είναι ιδιωτικά. Είναι συλλογικά. Είναι κοινά. Και την ίδια στιγμή μπορούν να προσφέρουν ασφάλεια και να αφαιρέσουν το φόβο της κερδοσκοπίας του κεφαλαίου.

Θέλω να κλείσω ρωτώντας τι σας ενέπνευσε στο ταξίδι σας στο Κουρδιστάν. Υπάρχει κάτι που θα σας ξαναέφερνε εδώ;

Όπως είπα, αυτή είναι μια πολύ κρίσιμη περιοχή. Η αλήθεια είναι ότι σκεφτόμουν να

μετακομίσω τελείως. Σκεφτόμουν να μένω στην Ελλάδα και να περνάω χρόνο δουλεύοντας στην Τουρκία, στο Λίβανο, στην Αίγυπτο, στην περιοχή μεταξύ Ευρώπης και Ανατολής. Αυτό που συμβαίνει εδώ φαίνεται συναρπαστικό, οπότε θα μου άρεσε να βρίσκομαι σε αυτή την περιοχή. Επίσης έχω πολύ καλούς φίλους εδώ και έχω και έναν υπέροχο εκδότη. Πρέπει να πω ότι έκαναν εξαιρετική δουλειά μεταφράζοντάς με και προσκαλώντας με εδώ και ξεναγώντας με στην περιοχή. Αν καταφέρω να πάω στο Κομπάνι, θα είναι χάρη σε αυτούς.

Εύχομαι να δούμε σύντομα τα βιβλία σου μεταφρασμένα και στα Κούρδικα- και είμαι σίγουρος ότι οι κάτοικοι στο Diyarbakir θα χαρούν να σε φιλοξενήσουν αν αποφασίσεις να εγκατασταθείς στην περιοχή. Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας Καθηγητή Harvey. Ελπίζω να πάτε στο Κομπάνι σύντομα.

Πηγή: roarmag.org

<http://roarmag.org/2015/05/david-harvey-interview-rojava-baltimore/>